

Egzamin maturalny 2011

w województwie śląskim

Historia

Opracowanie statystyczne wyników

Jaworzno, sierpień 2011

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP _____	4
2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN _____	4
3. POZIOM PODSTAWOWY _____	6
3.1. Informacje o zdających _____	6
3.2. Wyniki egzaminu _____	6
4. POZIOM ROZSZERZONY _____	16
4.1. Informacje o zdających _____	16
4.2. Wyniki egzaminu _____	16
SŁOWNIK TERMINÓW _____	25

1. WSTĘP

Historia była zdawana przez maturzystów jako egzamin z przedmiotu dodatkowego w części pisemnej na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin z historii został przeprowadzony 18 maja 2011 r.

Wskaźniki statystyczne w niniejszym opracowaniu zostały obliczone dla wyników maturzystów przystępujących po raz pierwszy do egzaminu, piszących w maju 2011 standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN

Do egzaminu maturalnego z historii w województwie śląskim przystąpiło **2 290** maturzystów zdających po raz pierwszy egzamin maturalny. Troje z nich rozwiązywało zadania zestawu dodatkowego w języku francuskim i 3 – w języku niemieckim.

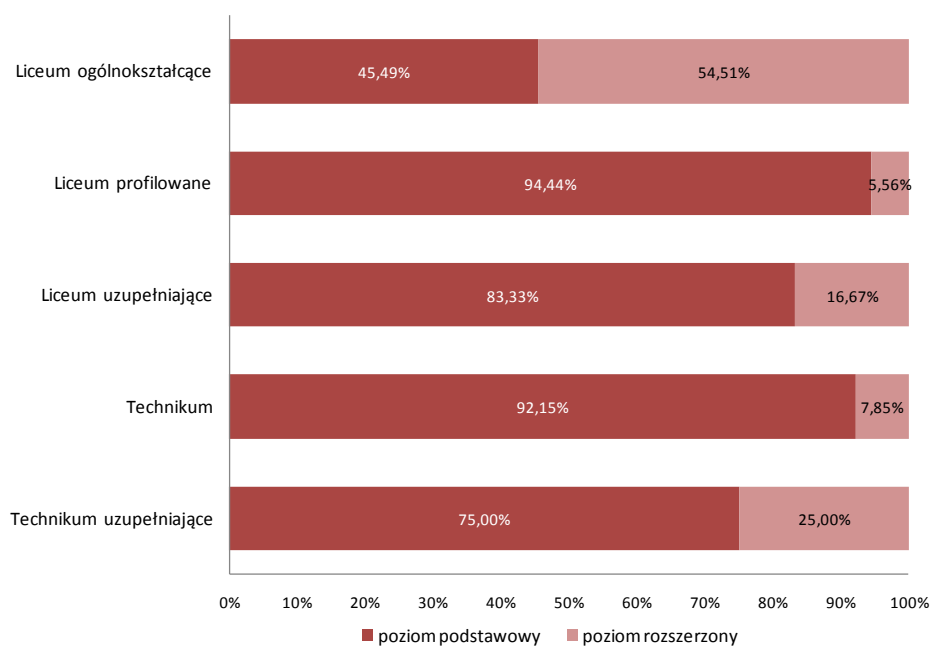
Tabela 1. Przystępujący do egzaminu maturalnego 2011 z historii w województwie śląskim

Poziom	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Podstawowy	582	561	1 143
Rozszerzony	594	553	1 147
Ogółem	1 176	1 114	2 290

Tabela 2. Zdający egzamin z historii z podziałem na typ szkoły

Typ szkoły	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Razem
Liceum ogólnokształcące	942	1 129	2 071
Liceum profilowane	17	1	18
Liceum uzupełniające	5	1	6
Technikum	176	15	191
Technikum uzupełniające	3	1	4
Ogółem	1 143	1 147	2 290

49,91% maturzystów wybrało poziom podstawowy egzaminu maturalnego z historii.

Wykres 1. Absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany poziom egzaminu z historii

Poziom rozszerzony egzaminu z historii był nieco popularniejszy od podstawowego wśród absolwentów liceów ogólnokształcących. Tylko po jednym absolwencie liceum profilowanego, liceum uzupełniającego i technikum uzupełniającego zdecydowało się na poziom rozszerzony egzaminu maturalnego z historii. W liceum i technikum uzupełniającym niewielu maturzystów wybrało też poziom podstawowy historii.

3. POZIOM PODSTAWOWY

3.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie podstawowym wybrało **1 143** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 3. Piszący arkusz standardowy z historii na poziomie podstawowym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	527	7	1	47	–
Mężczyźni	415	10	4	129	3
Ogółem	942	17	5	176	3

3.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 4. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/nizsze.

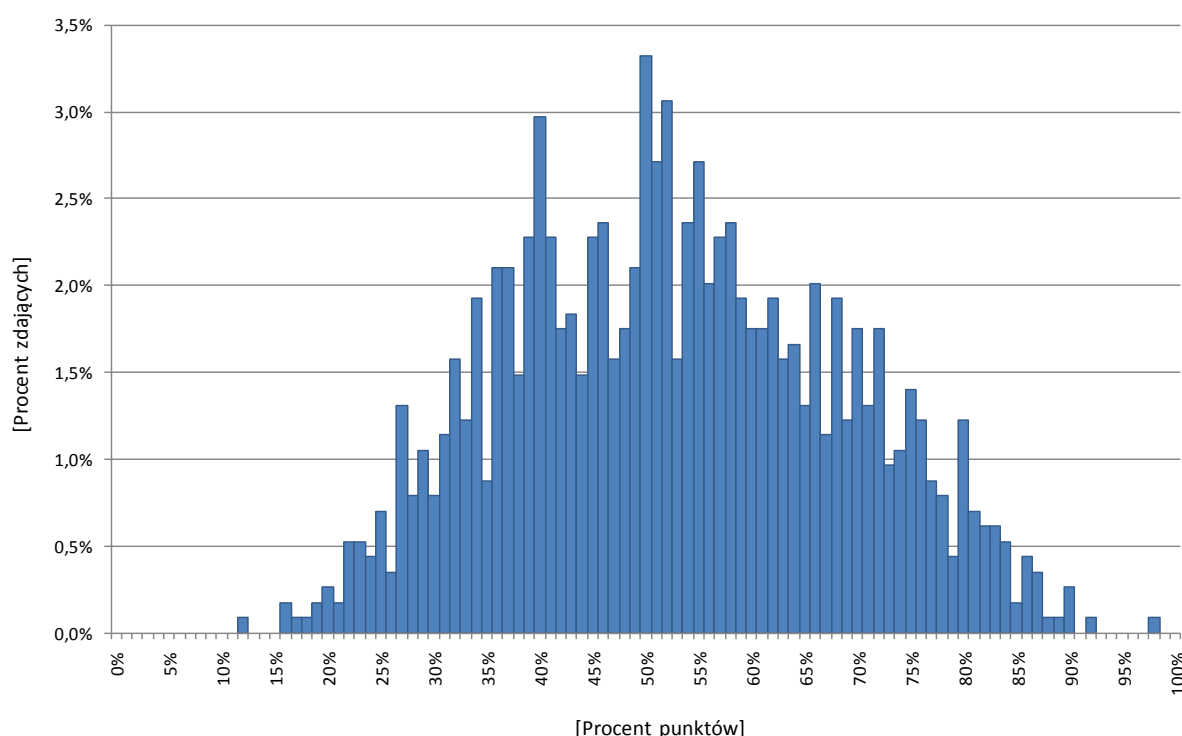
Tabela 4. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z historii na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–24	2,54
2	7	bardzo niska	25–30	4,99
3	12	niska	31–37	10,94
4	17	poniżej średniej	38–45	16,36
5	20	średnia	46–53	18,46
6	17	powyżej średniej	54–62	19,07
7	12	wysoka	63–70	12,60
8	7	bardzo wysoka	71–78	9,36
9	4	najwyższa	79–100	5,69

Rzeczywisty procent zdających w województwie jest niższy od teoretycznego w staninach od 1. do 3. oraz 5., co wskazuje na niższy niż oczekiwano procent zdających, którzy uzyskali wyniki od najniższych do niskich oraz wyniki średnie. Procent zdających, którzy uzyskali wyniki poniżej średniej i wysokie, jest zbliżony do zakładanego.

W staninach 6., 8. i 9. rzeczywisty procent zdających jest wyższy, co pokazuje większy odsetek od oczekiwanego osób uzyskujących wyniki powyżej średniej oraz bardzo wysokie i najwyższe. Wyniki w klasach od średniej do najwyższej osiągnęło 65,18% maturzystów w województwie śląskim.

Wykres 2. Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie podstawowym

Analizując wykres rozkładu wyników z historii na poziomie podstawowym, dostrzegamy brak wyników poniżej 12% punktów, a także wyników maksymalnych. Wynik najczęściej uzyskiwany to 50% punktów, czyli połowa punktów możliwych do uzyskania na tym poziomie.

Tabela 5. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie podstawowym

Wskaźniki	Wartość	Uzyskało	
		liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	50	38	3,32
Wynik środkowy (mediana – Me)	52	587*	51,36
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	52,67		
Odchylenie standardowe	15,70		
Wynik najwyższy	98	1	0,09
Wynik najniższy	12	1	0,09

*Uzyskało 52 punkty lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 100. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie podstawowym wyniósł **0,53**, co oznacza, że zestaw zadań był *umiarkowanie trudny*.

Wartość odchylenia standardowego świadczy o dużym zróżnicowaniu wyników zdających. Wynik najczęściej uzyskiwany jest niższy od wyniku średniego. Wynik środkowy jest zbliżony do średniego – ale różnica niecałego procenta już spowodowała, że wyniki powyżej średniej wojewódzkiej uzyskała mniej niż połowa zdających.

W liceum uzupełniającym do egzaminu na poziomie podstawowym przystąpiło tylko 5 osób, a w technikum uzupełniającym 3, dlatego w tabelach z podstawowymi wskaźnikami statystycznymi oraz wskaźnikiem łatwości zadań, czynności oraz standardów nie podano danych statystycznych dla tych typów szkół.

Tabela 6. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły		
	liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
Liczba zdających	942	17	176
Wskaźnik łatwości zestawu	0,54	0,44	0,46
Wynik najczęstszy	52	39	50
Wynik środkowy	54	39	45
Wynik średni	54,26	43,53	45,86
Odchylenie standardowe	15,58	14,01	13,96
Wynik najwyższy	98	77	85
Wynik najniższy	16	26	19

Standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych z historii na poziomie podstawowym okazał się *umiarkowanie trudny* jedynie dla absolwentów liceów ogólnokształcących. Dla abiturientów z pozostałych typów szkół egzamin był *trudny*.

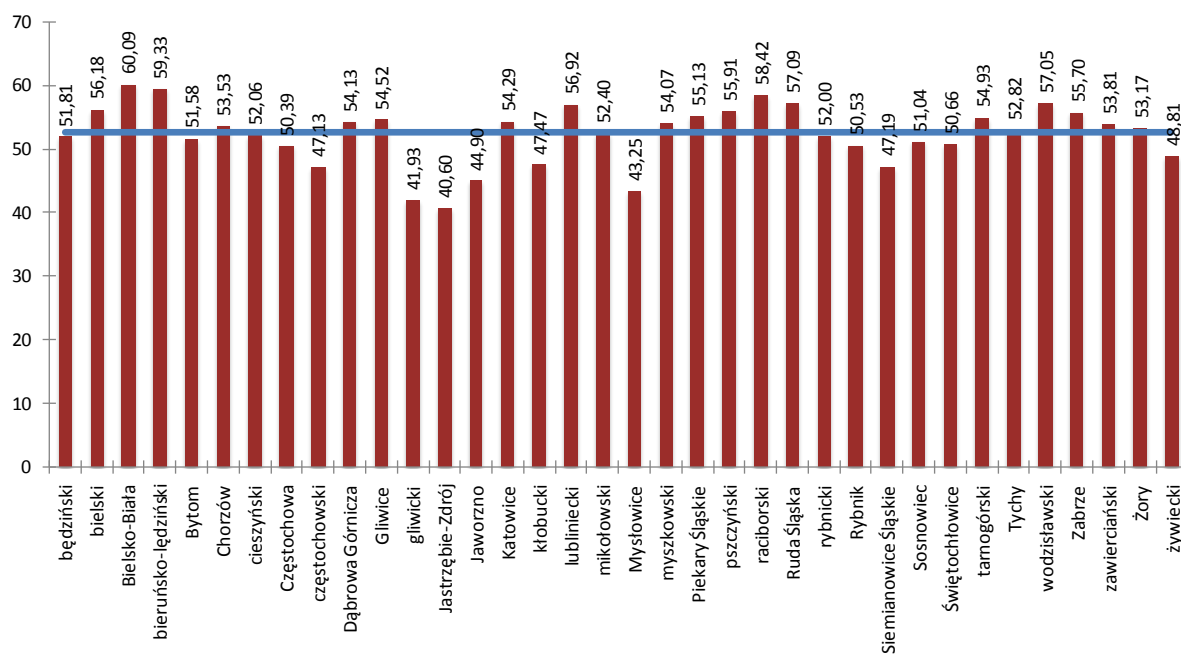
Najbardziej zróżnicowane wyniki wystąpiły w liceach ogólnokształcących. Także oni uzyskali najwyższe z osiągniętych wyników na tym poziomie, a także średnią wyższą od jej wartości obliczonej dla ogółu zdających.

Tabela 7. Wyniki egzaminu z historii na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	37	0,52	44	49	51,81	14,35
2.	bielski	11	0,56	49	52	56,18	13,10
3.	Bielsko-Biała	34	0,60	68	56,5	60,09	15,07
4.	bieruńsko-lędziński	9	–	–	–	59,33	–
5.	Bytom	81	0,52	46	49	51,58	14,38
6.	Chorzów	59	0,54	54	54	53,53	14,64
7.	cieszyński	32	0,52	47	51	52,06	14,38
8.	Częstochowa	101	0,50	40	51	50,39	17,23
9.	częstochowski	8	–	–	–	47,13	–
10.	Dąbrowa Górnicza	47	0,54	56	55	54,13	15,40
11.	Gliwice	56	0,55	45	54,5	54,52	16,81
12.	gliwicki	14	0,42	33	36,5	41,93	12,96
13.	Jastrzębie-Zdrój	5	–	–	–	40,60	–
14.	Jaworzno	21	0,45	50	45	44,90	14,13
15.	Katowice	85	0,54	50	53	54,29	17,10
16.	kłobucki	15	0,47	40	43	47,47	18,05
17.	lubliniecki	12	0,57	54	55	56,92	14,30
18.	mikołowski	30	0,52	36	50	52,40	18,16
19.	Mysłowice	12	0,43	24	39	43,25	15,78
20.	myszkowski	15	0,54	50	52	54,07	11,14
21.	Piekary Śląskie	8	–	–	–	55,13	–
22.	pszczyński	23	0,56	34	56	55,91	14,05
23.	raciborski	19	0,58	40	58	58,42	15,16
24.	Ruda Śląska	23	0,57	48	56	57,09	15,35
25.	rybnicki	3	–	–	–	52,00	–
26.	Rybnik	38	0,51	69	50	50,53	17,46
27.	Siemianowice Śląskie	21	0,47	39	46	47,19	12,23
28.	Sosnowiec	48	0,51	37	51,5	51,04	15,30
29.	Świętochłowice	29	0,51	25	52	50,66	14,78
30.	tarnogórski	54	0,55	28	55	54,93	15,63
31.	Tychy	34	0,53	51	55,5	52,82	18,23
32.	wodzisławski	20	0,57	31	56,5	57,05	15,60
33.	Zabrze	46	0,56	41	56,5	55,70	14,05
34.	zawierciański	32	0,54	53	50,5	53,81	17,36
35.	Żory	18	0,53	76	53,5	53,17	15,69
36.	żywiecki	43	0,49	37	47	48,81	13,80

Pozioma linia na wykresie 3. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **52,67** punktu.

Uwaga! W tabeli i na wykresie zamieszczono średnie dla powiatów, w których liczba zdających wyniosła poniżej 10 osób (należy o tym pamiętać porównując średnie wyniki).

Wykres 3. Wyniki średnie z historii na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego

Średnie wyniki na poziomie podstawowym w poszczególnych powiatach województwa śląskiego przyjęły wartości od 40,60 w Jastrzębiu-Zdroju (5 zdających) do 60,09 punktu w Bielsku-Białej.

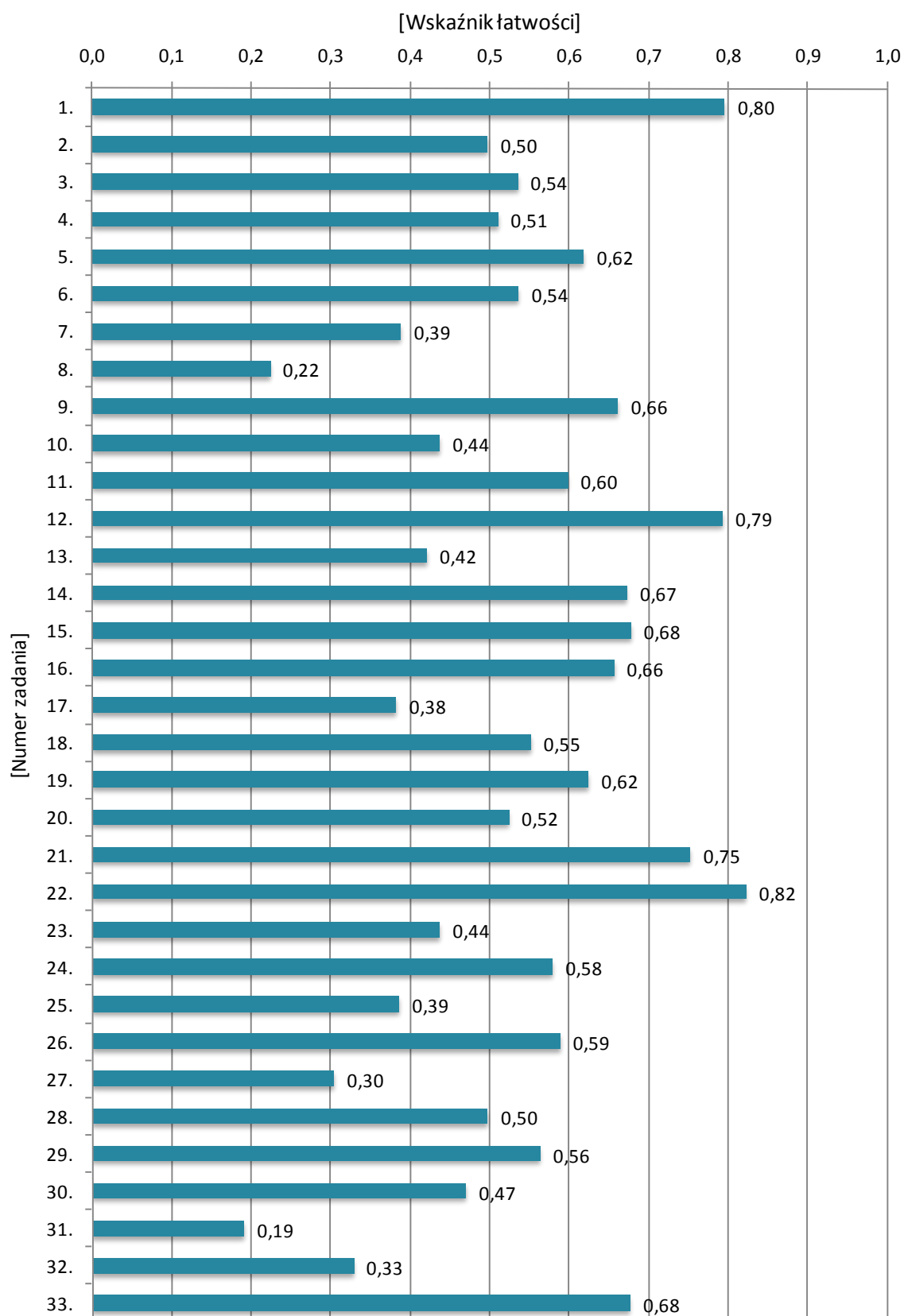
Średnie powyżej wojewódzkiej osiągnięto w 19 miastach/powiatach.

Zamieszczone w tabelach 8. i 9. oraz na wykresie 4. dane, dotyczące łatwości zadań i czynności arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania poszczególnych umiejętności i stwierdzenie, które zadania lub czynności były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 8. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
1.	0,80	0,80	0,80	0,79
2.	0,50	0,52	0,48	0,41
3a.	0,64	0,68	0,41	0,45
3b.	0,51	0,54	0,24	0,43
3c.	0,51	0,52	0,24	0,47
3d.	0,48	0,50	0,41	0,38
3.	0,54	0,56	0,32	0,43
4.	0,51	0,51	0,47	0,55
5.	0,62	0,65	0,38	0,51
6.	0,54	0,54	0,41	0,54
7.	0,39	0,41	0,39	0,28
8.	0,22	0,23	0,16	0,18
9a.	0,77	0,80	0,71	0,66
9b.	0,55	0,56	0,47	0,52
9.	0,66	0,68	0,59	0,59
10a.	0,38	0,41	0,29	0,21
10b.	0,57	0,59	0,47	0,45
10c.	0,30	0,33	0,18	0,18
10.	0,44	0,47	0,34	0,30
11.	0,60	0,61	0,71	0,55
12.	0,79	0,80	0,62	0,77
13.	0,42	0,44	0,15	0,33
14a.	0,56	0,57	0,53	0,51
14b.	0,59	0,63	0,53	0,43
14c.	0,87	0,87	0,94	0,83
14.	0,67	0,69	0,67	0,59
15a.	0,71	0,73	0,74	0,60
15b.	0,61	0,62	0,41	0,57
15.	0,68	0,70	0,63	0,59
16a.	0,57	0,59	0,29	0,47
16b.	0,73	0,76	0,53	0,59
16c.	0,76	0,78	0,76	0,67
16.	0,66	0,68	0,47	0,55
17a.	0,31	0,34	0,12	0,19
17b.	0,48	0,51	0,33	0,37
17c.	0,27	0,31	0,06	0,10
17.	0,38	0,41	0,21	0,25
18.	0,55	0,56	0,50	0,51

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
19.	0,62	0,63	0,53	0,59
20a.	0,41	0,41	0,41	0,41
20b.	0,58	0,58	0,53	0,60
20c.	0,69	0,73	0,59	0,55
20.	0,52	0,53	0,49	0,49
21.	0,75	0,75	0,76	0,78
22.	0,82	0,85	0,82	0,70
23.	0,44	0,45	0,32	0,37
24a.	0,51	0,52	0,53	0,46
24b.	0,64	0,64	0,71	0,66
24.	0,58	0,58	0,62	0,56
25.	0,39	0,41	0,18	0,29
26a.	0,34	0,35	0,12	0,31
26b.	0,90	0,91	0,94	0,88
26c.	0,52	0,52	0,47	0,53
26.	0,59	0,59	0,51	0,57
27a.	0,12	0,13	0,12	0,06
27b.	0,49	0,50	0,53	0,41
27.	0,30	0,32	0,32	0,24
28a.	0,48	0,49	0,45	0,44
28b.	0,54	0,56	0,41	0,50
28.	0,50	0,51	0,44	0,45
29a.	0,62	0,62	0,59	0,62
29b.	0,63	0,66	0,41	0,55
29c.	0,44	0,46	0,24	0,34
29.	0,56	0,58	0,41	0,50
30a.	0,26	0,29	0,12	0,13
30b.	0,71	0,72	0,53	0,68
30c.	0,44	0,46	0,41	0,35
30.	0,47	0,49	0,35	0,38
31a.	0,20	0,22	0,00	0,09
31b.	0,19	0,21	0,06	0,07
31.	0,19	0,22	0,03	0,08
32.	0,33	0,33	0,29	0,35
33.	0,68	0,70	0,47	0,60

Wykres 4. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z historii na poziomie podstawowym dla ogółu zdających

W tabeli 9. poszczególne zadania i czynności zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

Tabela 9. Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie podstawowym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
27a., 31b., 31.	3d., 7., 8., 10a., 10c., 10., 13., 17a., 17b., 17c., 17., 20a., 23., 25., 26a., 27b., 27., 28a., 29c., 30a., 30c., 30., 31a., 32.	2., 3a., 3b., 3c., 3., 4., 5., 6., 9b., 9., 10b., 11., 14a., 14b., 14., 15b., 15., 16a., 16., 18., 19., 20b., 20c., 20., 24a., 24b., 24., 26c., 26., 28b., 28., 29a., 29b., 29., 33.	1., 9a., 12., 14c., 15a., 16b., 16c., 21., 22., 30b.	26b.
liceum ogólnokształcące				
27a.	7., 8., 10a., 10c., 10., 13., 17a., 17c., 17., 20a., 23., 25., 26a., 27., 28a., 29c., 30a., 30c., 30., 31a., 31b., 31., 32.	2., 3a., 3b., 3c., 3d., 3., 4., 5., 6., 9b., 9., 10b., 11., 14a., 14b., 14., 15b., 16a., 16., 17b., 18., 19., 20b., 20., 24a., 24b., 24., 26c., 26., 27b., 28b., 28., 29a., 29b., 29.	1., 9a., 12., 14c., 15a., 15., 16b., 16c., 20c., 21., 22., 30b., 33.	26b.
liceum profilowane				
8., 10c., 13., 17a., 17c., 25., 26a., 27a., 30a., 31a., 31b., 31.	2., 3a., 3b., 3c., 3d., 3., 4., 5., 6., 7., 9b., 10a., 10b., 10., 15b., 16a., 16., 17b., 17., 20a., 20., 23., 26c., 27., 28a., 28b., 28., 29b., 29c., 29., 30c., 30., 32., 33.	9., 12., 14a., 14b., 14., 15., 16b., 18., 19., 20b., 20c., 24a., 24., 26., 27b., 29a., 30b.	1., 9a., 11., 15a., 16c., 21., 22., 24b.	14c., 26b.
technikum				
8., 10c., 17a., 17c., 27a., 30a., 31a., 31b., 31.	2., 3a., 3b., 3c., 3d., 3., 7., 10a., 10b., 10., 13., 14b., 16a., 17b., 17., 20a., 20., 23., 24a., 25., 26a., 27b., 27., 28a., 28., 29c., 30c., 30., 32.	4., 5., 6., 9a., 9b., 9., 11., 14a., 14., 15a., 15b., 15., 16b., 16c., 16., 18., 19., 20b., 20c., 24b., 24., 26c., 26., 28b., 29a., 29b., 29., 30b., 33.	1., 12., 14c., 21., 22., 26b.	

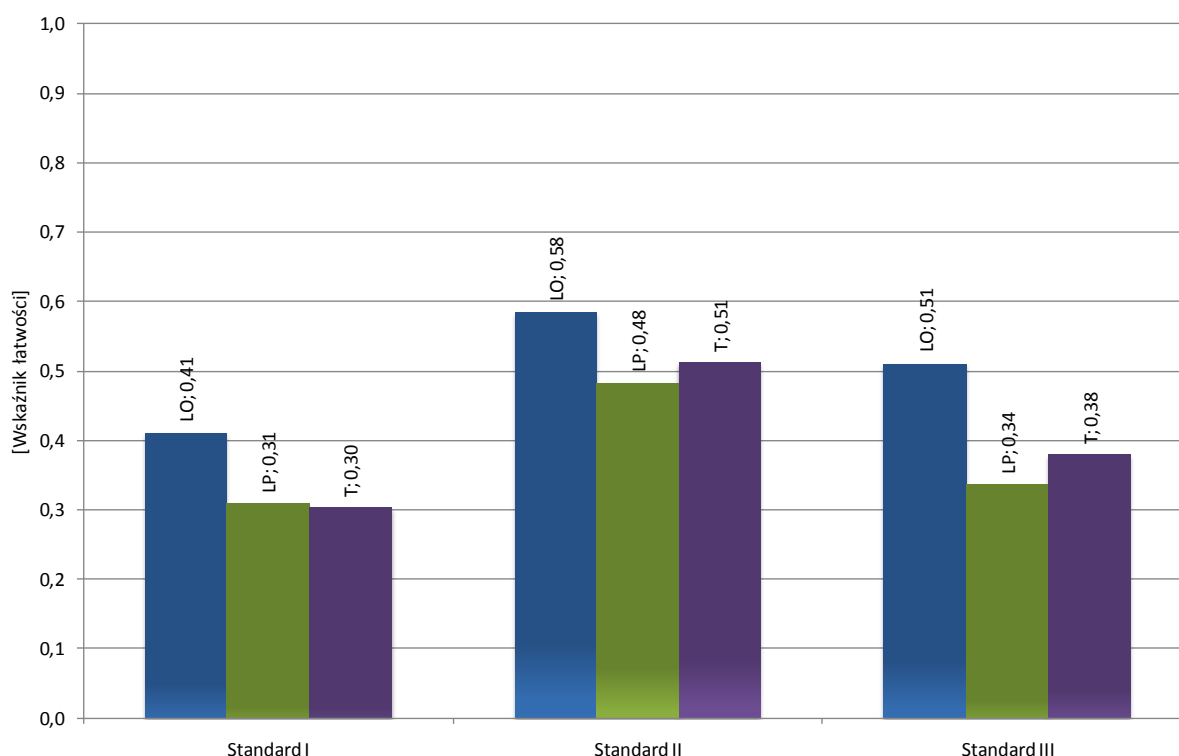

Najtrudniejsze zadania zestawu (31. i 8.) najmniej problemów sprawiły absolwentom liceów ogólnokształcących. Najłatwiejsze zadania (22. i 1.) sprawiły większe problemy absolwentom techników.

Żadne z zadań nie było *bardzo łatwe* dla zdających – jedynie dwie czynności możemy interpretować jako *bardzo łatwe* w przypadku absolwentów liceów ogólnokształcących i profilowanych.

Tabela 10. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z historii na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
Standard I	0,39	0,41	0,31	0,30
Standard II	0,57	0,58	0,48	0,51
Standard III	0,49	0,51	0,34	0,38

Wykres 5. Wskaźnik łatwości standardów z historii na poziomie podstawowym w typach szkół

Wszystkie standardy sprawiły najmniej problemów absolwentom liceów ogólnokształcących. Rozwiązanie zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności ze standardu I było *trudne* dla wszystkich zdających – najtrudniejsze dla absolwentów techników. Standard II – najłatwiejszy – był *umiarkowanie trudny* dla zdających z liceów ogólnokształcących i techników, a *trudny* dla absolwentów liceów profilowanych.

4. POZIOM ROZSZERZONY

4.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie rozszerzonym wybrało **1 147** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 11. Piszący arkusz standardowy z historii na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Liceum uzupełniające	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	589	1	–	4	–
Mężczyźni	540	–	1	11	1
Ogółem	1 129	1	1	15	1

4.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 12. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/niższe.

Tabela 12. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym

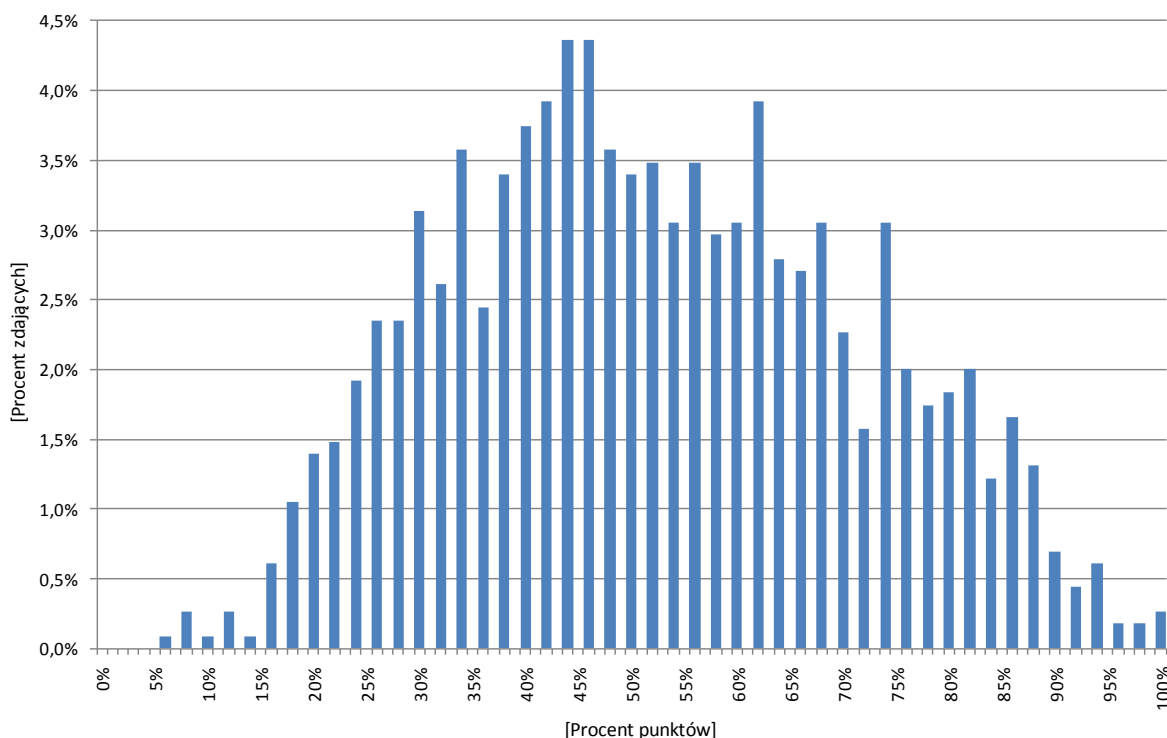
Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0–18	2,44
2	7	bardzo niska	19–26	7,15
3	12	niska	27–34	11,68
4	17	poniżej średniej	35–42	13,51
5	20	średnia	43–54	22,23
6	17	powyżej średniej	55–64	16,22
7	12	wysoka	65–76	14,65
8	7	bardzo wysoka	77–84	6,80
9	4	najwyższa	85–100	5,32

Mniejszy niż zakładany teoretycznie procent zdających osiągnął wyniki mieszczące się w staninach 1. i 4., czyli wyniki od najniższe i poniżej średniej. Odsetek zdających, którzy uzyskali wyniki bardzo niskie, niskie, powyżej średniej i bardzo wysokie (klasy 2., 3., 6. i 8.), jest zbliżony do oczekiwanego.

W staninach 5., 7. i 9. rzeczywisty procent zdających jest wyższy, co wskazuje, że większy odsetek zdających niż zakładano uzyskał wyniki średnie, wysokie i najwyższe.

Wykres 6. Rozkład wyników zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym

Rozkład wyników uzyskanych przez zdających egzamin z historii na poziomie rozszerzonym jest prawoskośny, przesunięty lekko w lewo, w kierunku wyników niskich.

Żaden ze zdających nie otrzymał 0 punktów, a 3 osoby osiągnęły wynik maksymalny (100% punktów). Zauważamy dwie wartości modalnej 44% i 46% punktów – wyniki te uzyskało po 4,36% zdających.

Tabela 13. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym

Wskaźniki	Wartość		Uzyskało	
	w procentach	w punktach	liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	44 i 46	22 i 23	po 50	po 4,36
Wynik środkowy (mediana – Me)	50	25	607*	52,92
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	52,16	26,08		
Odchylenie standardowe	–	9,61		
Wynik najwyższy	100	50	3	0,26
Wynik najniższy	6	3	1	0,09

*Uzyskało 25 punktów lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 50. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie rozszerzonym wyniósł **0,52**, co wskazuje, że egzamin był *umiarkowanie trudny*.

Wynik środkowy jest niższy od średniej, jednak wyniki powyżej średniej uzyskała mniej niż połowa zdających egzamin na tym poziomie.

W liceum profilowanym i uzupełniającym oraz technikum uzupełniającym do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiło po jednej osobie – dlatego w tabelach z podstawowymi wskaźnikami statystycznymi oraz wskaźnikiem łatwości zadań, czynności oraz standardów nie podano danych statystycznych dla tych typów szkół.

Tabela 14. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły			
	liceum ogólnokształcące		technikum	
Liczba zdających	1 129		15	
Wskaźnik łatwości zestawu	0,52		0,40	
Wartość w:	%	pkt	%	pkt
Wynik najczęstszy	44	22	34	17
Wynik środkowy	50	25	36	18
Wynik średni	52,35	26,17	40,27	20,13
Odchylenie standardowe	–	9,63	–	5,69
Wynik najwyższy	100	50	60	30
Wynik najniższy	6	3	26	13

Różnica liczby zdających między dwoma typami szkół w tabeli powyżej, jest bardzo duża – tylko 15 osób przystąpiło do tego egzaminu w technikach. Stąd też porównań wyników należy dokonywać bardzo ostrożnie.

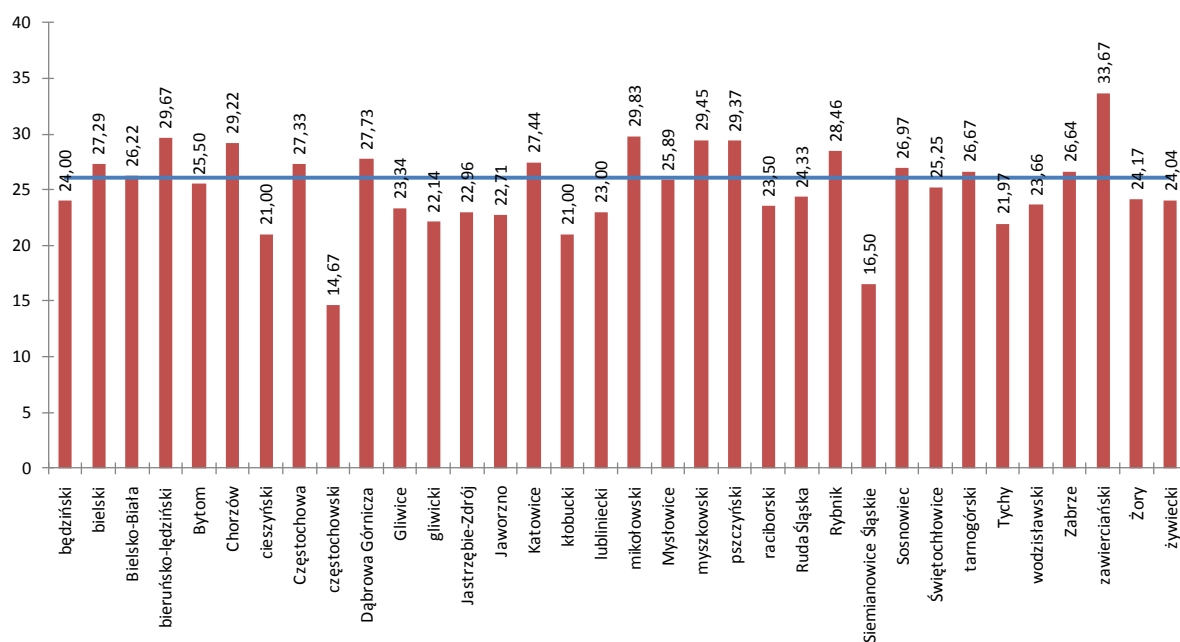
Dla absolwentów liceów ogólnokształcących egzamin z historii na poziomie rozszerzonym okazał się *umiarkowanie trudny*, dla techników – *trudny*. Wyniki maksymalne osiągnęli wyłącznie abiturienti liceów ogólnokształcących, ale i wśród tych maturzystów znalazła się osoba, która uzyskała wynik najniższy na tym poziomie.

Tabela 15. Wyniki egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego
(dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	15	0,48	24	24	24,00	7,51
2.	bielski	7	–	–	–	27,29	–
3.	Bielsko-Biała	89	0,52	19	26	26,22	9,12
4.	bieruńsko-lędziński	3	–	–	–	29,67	–
5.	Bytom	28	0,51	17	25	25,50	10,06
6.	Chorzów	50	0,58	27	28,5	29,22	10,00
7.	cieszyński	40	0,42	20	21	21,00	5,91
8.	Częstochowa	168	0,55	34	26,5	27,33	9,54
9.	częstochowski	3	–	–	–	14,67	–
10.	Dąbrowa Górnicza	40	0,55	31	28	27,73	9,44
11.	Gliwice	77	0,47	22	22	23,34	9,09
12.	gliwicki	7	–	–	–	22,14	–
13.	Jastrzębie-Zdrój	28	0,46	4	23	22,96	9,96
14.	Jaworzno	31	0,45	12	23	22,71	9,13
15.	Katowice	154	0,55	34	28	27,44	10,20
16.	kłobucki	3	–	–	–	21,00	–
17.	lubliniecki	11	0,46	26	23	23,00	9,61
18.	mikołowski	6	–	–	–	29,83	–
19.	Mysłowice	9	–	–	–	25,89	–
20.	myszkowski	11	0,59	26	29	29,45	10,34
21.	Piekary Śląskie	1	–	–	–	–	–
22.	pszczyński	19	0,59	31	31	29,37	8,37
23.	raciborski	28	0,47	23	21,5	23,50	8,90
24.	Ruda Śląska	9	–	–	–	24,33	–
25.	rybnicki	1	–	–	–	–	–
26.	Rybnik	39	0,57	24	27	28,46	8,05
27.	Siemianowice Śląskie	4	–	–	–	16,50	–
28.	Sosnowiec	71	0,54	10	25	26,97	11,18
29.	Świętochłowice	4	–	–	–	25,25	–
30.	tarnogórski	27	0,53	16	27	26,67	9,10
31.	Tychy	37	0,44	17	22	21,97	7,88
32.	wodzisławski	32	0,47	24	24	23,66	7,87
33.	Zabrze	28	0,53	37	24,5	26,64	12,02
34.	zawierciański	30	0,67	43	36	33,67	9,17
35.	Żory	12	0,48	31	26	24,17	8,09
36.	żywiecki	25	0,48	24	24	24,04	9,81

Pozioma linia na wykresie 7. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **26,08** punktu.

Uwaga! W tabeli i na wykresie zamieszczono średnie dla powiatów, gdzie liczba zdających wyniosła tu poniżej 10 osób (należy o tym pamiętać porównując średnie wyniki), z wyjątkiem powiatu rybnickiego i Piekarskiego, gdzie do egzaminu przystąpiło po jednej osobie.

Wykres 7. Wyniki średnie egzaminu z historii na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego

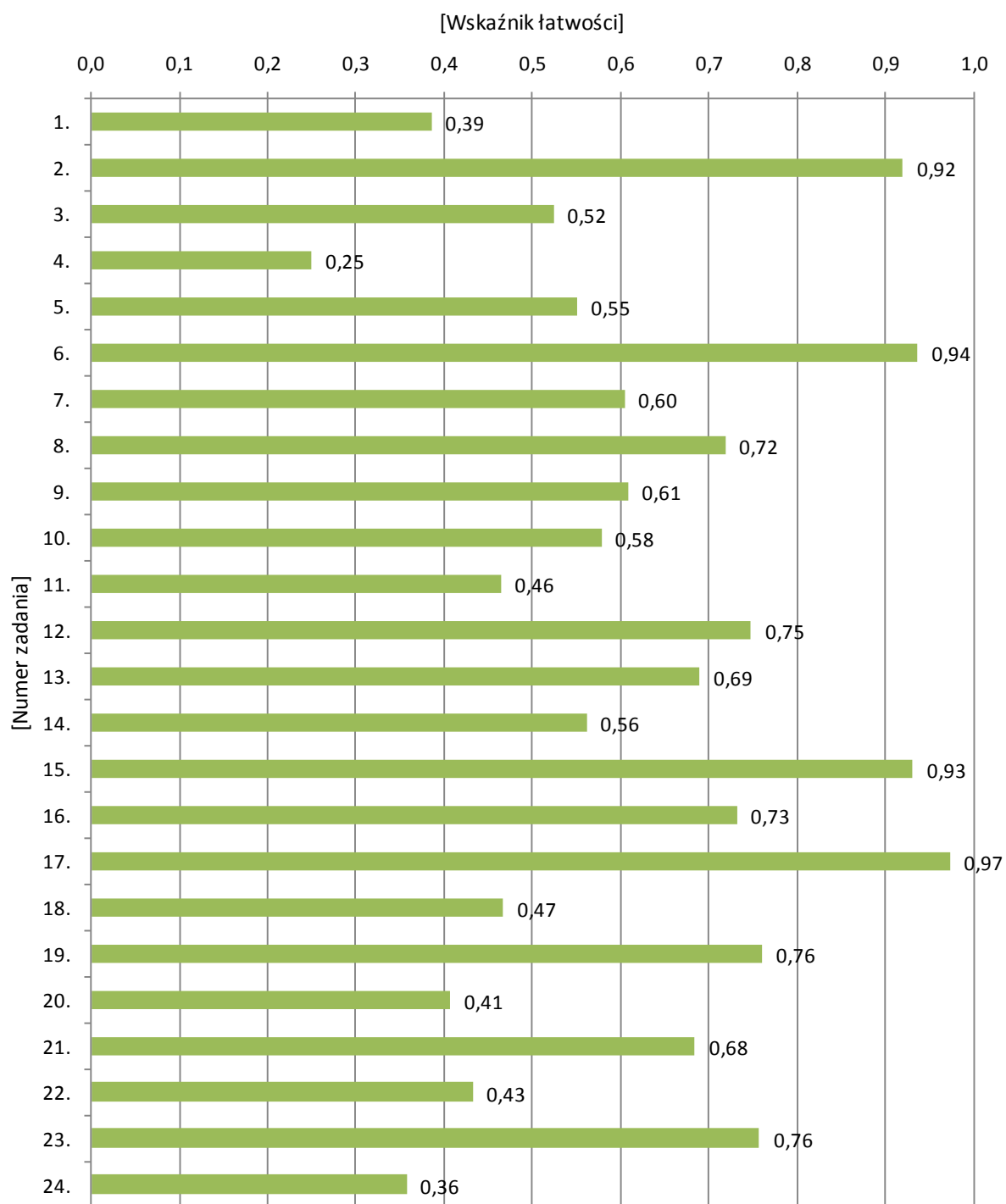
Średnie wyniki na poziomie rozszerzonym w poszczególnych powiatach województwa śląskiego przyjęły wartości od 14,67 do 33,67 punktu. W powiecie częstochowskim, gdzie uzyskano najniższą wartość średniej, do egzaminu przystąpiło tylko 3 zdających.

Wartości powyżej średniej wojewódzkiej uzyskano w 15 miastach/powiatach województwa śląskiego.

Zamieszczone w tabelach 16. i 17. oraz na wykresie 8. dane, dotyczące łatwości zadań i czynności arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania/czynności były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół.

Tabela 16. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
1.	0,39	0,39	0,29
2.	0,92	0,92	0,93
3.	0,52	0,53	0,33
4.	0,25	0,25	0,27
5.	0,55	0,55	0,67
6.	0,94	0,94	1,00
7.	0,60	0,61	0,40
8.	0,72	0,72	0,60
9.	0,61	0,61	0,67
10.	0,58	0,58	0,53
11.	0,46	0,47	0,33
12a.	0,94	0,94	1,00
12b.	0,55	0,56	0,47
12.	0,75	0,75	0,73
13a.	0,54	0,54	0,53
13b.	0,84	0,85	0,73
13.	0,69	0,69	0,63
14a.	0,50	0,50	0,27
14b.	0,62	0,62	0,60
14.	0,56	0,56	0,43
15.	0,93	0,93	1,00
16.	0,73	0,73	0,60
17.	0,97	0,97	1,00
18.	0,47	0,47	0,27
19.	0,76	0,76	0,87
20.	0,41	0,41	0,33
21.	0,68	0,69	0,40
22.	0,43	0,43	0,47
23.	0,76	0,76	0,70
24.	0,36	0,36	0,15

Wykres 8. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z historii na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających

W tabeli 17. poszczególne zadania i czynności zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

Tabela 17. Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z historii na poziomie rozszerzonym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
	1., 4., 11., 18., 20., 22., 24.	3., 5., 7., 9., 10., 12b., 13a., 13., 14a., 14b., 14., 21.	8., 12., 13b., 16., 19., 23.	2., 6., 12a., 15., 17.
liceum ogólnokształcące				
	1., 4., 11., 18., 20., 22., 24.	3., 5., 7., 9., 10., 12b., 13a., 13., 14a., 14b., 14., 21.	8., 12., 13b., 16., 19., 23.	2., 6., 12a., 15., 17.
technikum				
24.	1., 3., 4., 7., 11., 12b., 14a., 14., 18., 20., 21., 22.	5., 8., 9., 10., 13a., 13., 14b., 16.	12., 13b., 19., 23.	2., 6., 12a., 15., 17.

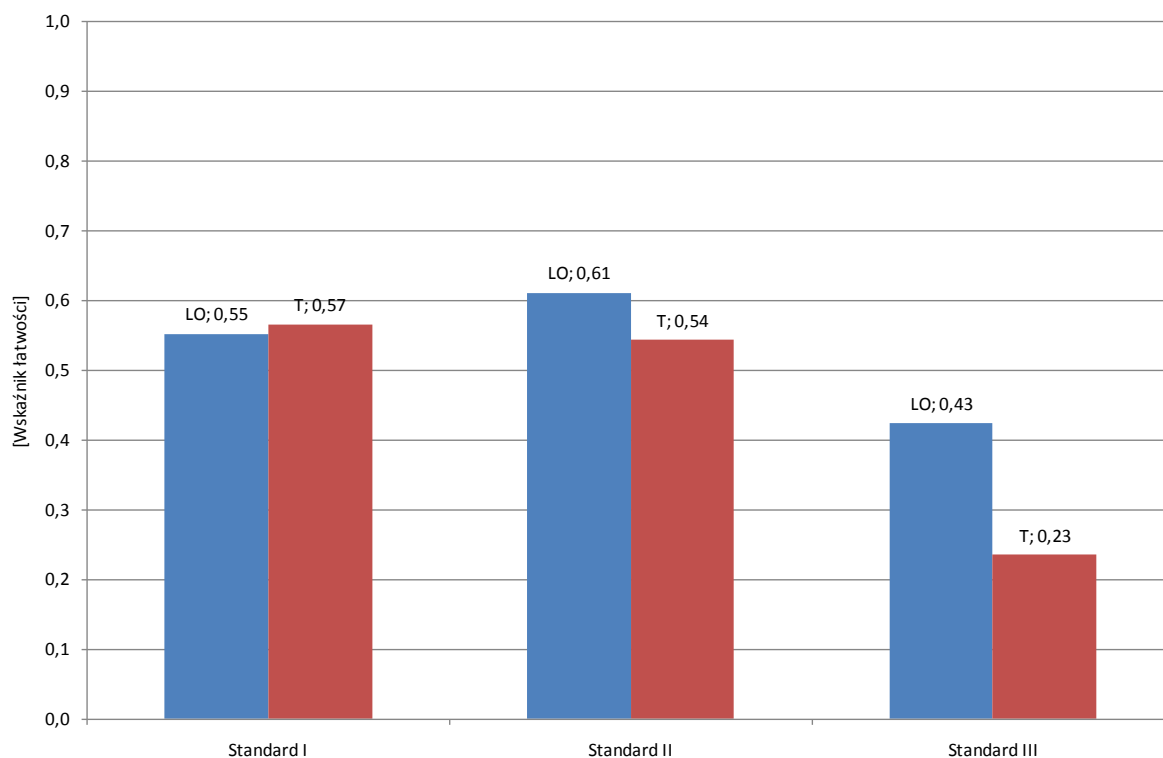

Najtrudniejsze zadanie zestawu standardowego – zadanie 4. – znalazło się w grupie zadań *trudnych* (nieco łatwiejsze było dla absolwentów techników). Zadanie 24. – drugie pod względem trudności dla ogółu – było *bardzo trudne* dla absolwentów technikum.

Najłatwiejsze zadania to 17., 6., 15. i 2. Były one *bardzo łatwe* dla wszystkich zdających, bez względu na typ szkoły.

Tabela 18. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z historii na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
Standard I	0,55	0,55	0,57
Standard II	0,61	0,61	0,54
Standard III	0,42	0,43	0,23

Wykres 9. Wskaźnik łatwości standardów z historii na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Poziom opanowania wiadomości i umiejętności przez maturzystów kończących licea ogólnokształcące wpłynął wyraźnie na wartości wskaźników łatwości standardów wyznaczonych dla ogółu zdających.

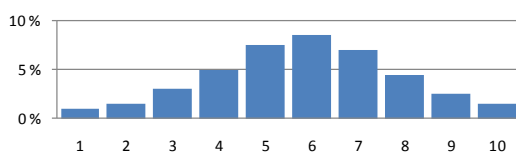
Standardy I i II były *umiarkowanie trudne* dla absolwentów liceów ogólnokształcących i techników, natomiast standard III był *trudny* dla zdających, najtrudniejszy dla abiturientów z techników.

SŁOWNIK TERMINÓW

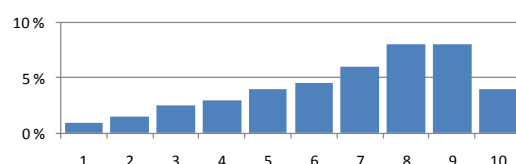
Frakcja opuszczeń	—	stosunek liczby uczniów, którzy opuścili zadanie (pozostawili je bez odpowiedzi) przez liczbę wszystkich uczniów rozwiązujących dany zestaw zadań.
Mediana (Me)	—	wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco, dzieli zdających na dwie równe grupy.
Modalna (Mo)	—	najczęściej powtarzająca się wartość.
Odchylenie standardowe	—	miara rozrzutu wyniku w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład zbiorowości ze względu na zmienną	—	przyporządkowanie wartościom zmiennej liczebności bądź częstości ich występowania w badanej zbiorowości. Rozkład wyników egzaminu to przedstawienie surowych wyników danej populacji zdających na wykresie kolumnowym, gdzie na osi poziomej umieszcza się wynik (w punktach lub procentach), a na osi pionowej – procent (lub liczbę) osób, które uzyskały dany wynik.

Rozkład normalny

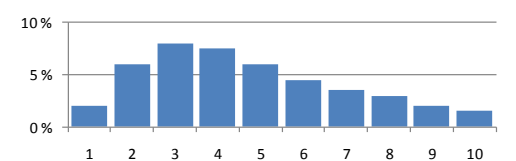
To wykres symetryczny – wartości średniej, mediany i dominanty pokrywają się. Rozkład normalny lub zbliżony do normalnego może oznaczać, że w zestawie znalazły się zadania rozwiązywane przez zdających o zróżnicowanym stopniu wiedzy i umiejętności.

Rozkład lewoskośny

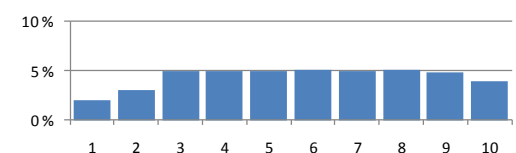
Wykres jest przesunięty w prawo, w kierunku wyników wysokich. Rozkład ujemnie skośny może oznaczać, że zestaw zadań był łatwy, zdający osiągnęli wyniki wysokie. Wartość dominanty jest większa od średniej.

Rozkład prawoskośny

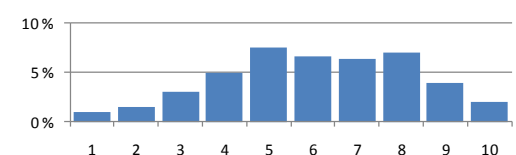
Wykres jest przesunięty w lewo, w kierunku wyników niskich. Rozkład dodatnio skośny może oznaczać, że zestaw zadań był trudny, zdający osiągnęli częściej wyniki niskie. Wartość dominanty jest mniejsza od średniej.

Rozkład spłaszczony

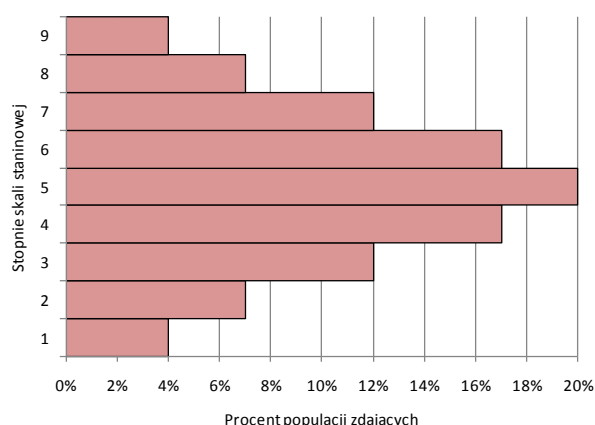
Może oznaczać, że zestaw zadań był umiarkowanie trudny i dobrze różnicujący (duże odchylenie standardowe).

Rozkład dwumodalny

Wykres ma dwie wartości modalne (istnieją dwie tak samo liczne grupy uczniów o różnych poziomach osiągnięć), co może wynikać z obecności w zestawie zadania (zadań) silnie różnicujących grupę zdających.

Skala staninowa — otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji zdających z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% zdających z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim**, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali dany egzamin wszyscy przystępujący do niego absolwenci. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki maturzystów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

Średnia arytmetyczna (M) — suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.

Wskaźnik łatwości zestawu zadań — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0–1. Przedstawiana jest także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

Wskaźnik łatwości zadania (p) — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>

Zdawalność egzaminu — procent maturzystów, którzy zdobyli co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej.

Zdawalność egzaminu maturalnego — procent maturzystów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości, czyli spełnili warunek: w części ustnej i części pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymali co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z danego przedmiotu.